

Op deze foto staat de familie van onze oma, de familie Dossin, voor hun huis in Bandung. Niemand op de foto is in Indië gebleven. In juli 1955 kwam de laatste van de drie zussen Dossin, onze oma (helemaal rechts) Geertruida, met haar gezin en met haar ouders (zittend in het midden op de foto) aan op Schiphol. Haar twee andere zussen waren haar al voorgegaan. Het was een warme dag in juli, maar de kinderen waren gekleed in winterkleding, omdat hen was verteld dat Holland zo koud was. Al drappend van het zweet maakte zij kennis met – het toen toevallig niet zo koude – Holland. Onze opa Siegfried (helemaal rechts met bril) was in zijn jeugd al meerdere malen in Europa geweest. Met zijn hele gezin verbleven zij dan in het centrum van Den Haag, daar zijn nog prachtige foto's van. Hoe fijn die herinneringen ook waren, dit was anders. Na aankomst in Nederland werd de familie door het hele land verspreid, maar dat maakte hen niet minder hecht. Zoals onze lieve oma ooit schreef, in de laatste verse van haar gedicht *Kind van Twee Culturen*;

*Zo blij, zo vrolijk, zo zonder zorgen.
Zo was mijn prille levensmorgen.
De toekomst leek een mooi gedicht,
schitterend in helder zonlicht.
Maar ik besepte toen nog niet
dat dit niet eeuwig zo zou duren.
Ik besepte toen nog niet
Ik ben een kind van twee culturen.*

*De oorlog, de bezetting: het leken wrede, boze dromen.
Zo onverwacht in mijn zorgeloos bestaan gekomen.
Maar ondanks de verschrikkingen en grote zorgen
bleef ik hopen op de nieuwe dag van morgen.
Op de terugkeer van het leven van voorheen.
Zonder deze enge muren
Ik besepte toen nog niet: Ik ben een kind van twee culturen.*

*Toen kwam de vrede en daarna Indonesie's vrijheidsstrijd.
Dit laatste kwam voor mij totaal onvoorbereid.
Ik begreep het niet: ik bleef steeds hopen op het leven van voorheen.
Maar er sloop twijfel in mijn hart en ik voelde me angstig en alleen.
En ondanks de verbitterde gevechten, wankelend tussen ongenadig vuren,
besepte ik nog altijd niet:
Ik ben een kind van twee culturen.*

*Toen was alles plots voorbij en wij moesten gaan.
Verstrooid als snippers in de wind naar landen,
landen heel ver hier vandaan.
En toen in Holland – de eerste winter – die bittere kou.
Toen begon ik te beseffen, hoeveel ik van mijn Indië hou.
Ik voelde me beklemd, verward, nooit eerder kende ik zoveel donkere uren.
En heel langzaam drong het tot mij door:
Ik ben een kind van twee culturen.*

*Maar ik ging moedig verder en paste mij tenslotte aan.
Ik kreeg vrede met dit nieuwe land en met dit nieuw bestaan.
Ik heb mijn bestemming nu gevonden.
Maar waarom voel ik steeds dat onbestemd verlangen,
dat onvervulde heimwee
Dat in mijn hart is blijven hangen ...
Nu, in de winter van mijn leven, in veel intens doorleefde uren
Besef ik goed:
Ik ben een kind van twee culturen.*

En ook wij zijn nog steeds kinderen van twee culturen – en onze vierde generatie zelfs van drie prachtige culturen. Op 15 augustus herdenken wij het einde van de Tweede Wereldoorlog in Indië.